

Kisebbségkutatás Magyarországon - Műhelyek, kiadványok, rendezvények

A magyarországi és általában a közép-európai kisebbségtudomány intézményi újraszerveződésének számos akadálya, nehézsége van. A politika szférájában a kisebbségi kérdés kezelésében megindult erjedés Magyarországon gyorsan eljutott az intézmények létrehozásáig. Napjainkra kezdenek körvonalazódni egy megállapodott intézményhálózat kontúrjai.

A Regio szerkesztősége a jövőben a tágan értelmezett kisebbségtudomány hazai és közép-európai műhelyeinek tevékenységét szeretné folyamatosan bemutatni: bibliográfiai, kutatási beszámolókat, recenziókat, ismertetéseket, konferencia- tudósításokat és elemző értékeléseket kívánunk közölni a terveink szerint rendszeressé váló figyelő rovatunkban.

Ennek érdekében örömmel vennénk, ha a kisebbségkutatás pécsi, szegedi, debreceni, szombathelyi stb. egyetemi és főiskolai bázisintézményei, akárcsak a budapesti társadalomtudományi műhelyek kisebbségi kutatással foglalkozó csoportjai megkeresnék szerkesztőségünket értesítéseikkel, beszámolóikkal, recenziós példányokkal, cserepublikációkkal, illetve hasonló igényeikkel.

Természetesen figyelemmel kívánjuk követni a szomszéd országokban, Nyugat- és Észak-Európában, illetve az Egyesült Államokban és Kanadában folyó kisebbségkutatást is, és igyekszünk tematikus bibliográfiai tanulmányok, fordítások, recenziók, ismertetések formájában friss információkat adni az időszerű kutatási témákról, eredményekről. Ebbéli törekvéseinkben minden segítséget örömmel fogadunk.

SÁNDOR ANNAMÁRIA

A Magyarságkutató Intézet 1990. évi tevékenységéről

A Magyarságkutató Intézet fennállása (1985. október 1.) óta igyekszik, megvalósítani mindazokat a célkitűzéseket - vagyis a határon túli magyarság társadalmi, kulturális viszonyainak komplex vizsgálatát, a nemzeti-, nemzetiségi kérdés, illetve a nemzettudat interdiszciplináris kutatását -, melyeket alapításakor megfogalmazott. Munkatársai kutatásairól, azok eredményeiről a „*Magyarságkutatás*” címmel megjelenő intézeti évkönyvben olvashatunk. 1990-ben immár a harmadik évkönyv jelent meg. A kötet tanulmányai két nagyobb témát ölelnek fel: „*A magyar szórványok múltjáról és jelenéről*”, illetve „*Demográfiai és művelődéstörténeti kérdések*”. Sajtóbemutatója 1990 júniusában volt.

Nagy érdeklődésre tarthat számot hiánypótló köteteivel az újonnan útjára indított „A Magyarságkutatás könyvtára” című kiadványsorozat is. Megjelenését a TS-4/5 kódszámú kutatási program támogatja. Felelős szerkesztője: Juhász Gyula akadémikus, sorozatszerkesztők: Diószegi László és Fejős Zoltán.

Megjelent kötetei:

1. Moldvai csángó-magyar okmánytár 1467-1706. I-II. köt. A szerkesztés, a bevezető tanulmány és jegyzetek Benda Kálmán munkája. Budapest 1989.

2. Vallásosság és népi kultúra a határainkon túl. Szerk.: Fejős Zoltán és Küllös Imola. Budapest 1990.

3. A kolozsvári magyar egyetem 1945-ben. Csögör Lajos előszavával. Szerk.: Barabás Béla és Joó Rudolf. Budapest 1990.

4. Hetven év. A romániai magyarság története 1919-1989. Szerk.: Diószegi László és R. Süle Andrea. Budapest 1990.

1990 szeptemberében jelent meg *Varietas Historiae* címmel az a tanulmánykötet, mellyel az intézet munkatársai köszöntötték igazgatójukat, Juhász Gyula akadémikust, 60. születésnapja alkalmából.

A Magyarságkutató Intézet szorosabb kapcsolatokat épített ki a hasonló profilú külföldi kutatóintézetekkel, elsősorban a szomszédos országbeliekkel. Közös kutatásokat folytat a zágrábi Migrációs és Nemzetiségkutató Intézettel és az újvidéki Hungarológiai Intézettel.

Újonnan nyílt lehetőség közös kutatási programok megszervezésére az ungvári Hungarológiai Központtal is.

Sok érdeklődőt vonz az intézeti előadássorozat, melynek neves külföldi kutatók, közéleti személyiségek voltak vendégei. Érdekes beszélgetések, viták zajlottak 1990-ben is. Néhány közülük:

Gömöri György (Anglia): Az angol közvélemény és az erdélyi kérdés 1962-től napjainkig.

Borsody István (Egyesült Államok): A magyar-csehszlovák kapcsolatok a II. világháború után.

Szász Zoltán (Egyesült Államok): Az amerikai kormány és kongresszus és az erdélyi magyarság panaszai 1986-1990.

Ónody Olivér (Brazília): A brazíliai magyarság történetéről.

A tudományos kutatás új lehetőségeiről volt szó azon a megbeszélésen, melyen a csíkszeredai Kommunikációs Antropológiai Munkacsoport tagjai vettek részt.

Nagy munkálatokba kezdett az Intézet Archívuma egy olyan számítógépes adatbázis létrehozásával, melyet „*A szomszédos országokban élő magyar kisebbségek története és jelene 1918-tól*” címmel indított. Célja egy későbbi, teljességre törekvő bibliográfia megjelentetése.